

Anton Tomaž LINHART

Anton Tomaž Linhart, slovenski dramatik, pesnik, zgodovinar in šolnik, * 11. december 1756, Radovljica, † 14. julij 1795, Ljubljana.

Bil je osrednja osebnost slovenskega preporoda, prvi izraziti meščan v slovenski kulturi in pionir na vsaj treh področjih svojega delovanja: v dramatici, gledališki umetnosti in zgodovinopisju, izjemne zasluge pa si je pridobil tudi na področju šolstva in knjižničarstva.

Linhartov oče je bil priseljenec s Češke, ukvarjal pa se je z nogavičarsko obrtjo.

Najprej se je šolal v domačem kraju, nato pa šolanje nadaljeval v Ljubljani in kasneje tudi na Dunaju. Leta 1786 je postal okrožni šolski komisar v ljubljanskem okrožju. Zavzemal se je za ustanavljanje šol. V treh letih je v okrožju, v katerem je bilo prej 9 šol, ustanovil kar 18 novih podeželskih osnovnih šol.

Prizadeval si je tudi za ustanovitev osrednje in javne študijske knjižnice v Ljubljani. Iz njegove pobude je bila v Ljubljani ustanovljena licejska knjižnica, predhodnica NUK v Ljubljani.

V času študija na Dunaju je nastala pesniška zbirka ***Blumen aus Krain- Cvetje s Kranjskega***

Leta 1786 je postal šolski komisar ljubljanskega okrožja in v treh letih povečal število podeželskih osnovnih šol v tem okrožju iz 9 na 18. Zavzemal se je tudi za ustanovitev osrednje in javne študijske knjižnice v Ljubljani. Predhodnica NUK, licejska knjižnica v Ljubljani, je bila ustanovljena na njegovo pobudo.

DELA: -Županova Micka (prva slovenska komedija)

-Veseli dan ali Matiček se ženi

-Cvetje s Kranjskega (izšlo v nemškem jeziku-pesniška zbirka)

-Miss Jenny love (izšlo v nemškem jeziku-tragedija)

-Poskus zgodovine Kranjske in ostalih dežel južne Slovanov Avstrije (1-del izšel leta

1788; 2-del pa leta 1791)